

Spis treści

1 Anatomia ogólna	1	2 Głowa i szyja	19
Ogólne zasady budowy ciała ludzkiego	1	2.1 Czaszka i mięśnie głowy	19
Położenie narządów wewnętrznych, punkty palpacyjne i linie topograficzne	2	Kości czaszki	20
Płaszczyzny i kierunki ciała	4	Rozdzielone kości czaszki I	24
Osteologia	6	Kości klinowa i potyliczna	24
Kości ciała ludzkiego	6	Kości skroniowa	26
Budowa kości	8	Kości czołowa	28
Kostnienie kości	9	Sklepienie czaszki	29
Artrologia	10	Podstawa czaszki	30
Rodzaje stawów	10	Czaszka noworodka	35
Budowa stawu	12	Przekroje pośrodkowe czaszki	36
Miologia	13	Rozdzielone kości czaszki II	38
Kształty mięśni	13	Kości sitowa	38
Budowa układu mięśniowego	14	Kości sitowa i podniebienna	39
Porównanie obrazowania struktur kostnych i mięśniowych w RM i RTG	15	Kości podniebienna i szczęka	40
Budowa układu krążenia	16	Kości klinowa, sitowa i podniebienna	43
Budowa układu chłonnego	17	Szczęka, kości jarzmowa i podniebienie kostne	45
Budowa układu nerwowego	18	Dół skrzydłowo-podniebienny i oczodół	46
		Oczodół, kości nosowa i łzowa	47
		Kości jamy nosowej	48
		Przegroda i chrząstki nosa	49
		Szczęka i żuchwa z zębami	50
		Zęby mleczne i stałe	51
		Żuchwa i łuk żębowy	52
		Więzadła stawu skroniowo-żuchwowego	53
		Staw skroniowo-żuchwowy	54
		Staw skroniowo-żuchwowy i mięśnie żwaczowe	55
		Mięśnie żwaczowe	56
		Mięsień skroniowy i żwacz	56
		Mięśnie skrzydłowe	57
		Mięśnie twarzy	58
		Mięśnie nadgnykowe i podgnykowe	60
		Przekroje jam głowy	62
		Tętnica szczękowa	63
		2.2 Nerwy czaszkowe	64
		Mózgowie i nerwy czaszkowe	64
		Nerw trójdzielny	68
		Nerw twarzowy	70
		Połączenia z pniem mózgu	71
		Nerwy oczodołu	72
		Podstawa czaszki z nerwami czaszkowymi	74
		Okolice głowy	76
		Widok z boku	76
		Okolica dołu zażuchwowego	80
		Przestrzeń przy- i zagardłowa	83

2 Głowa i szyja cd.

2.3 Mózgowie i narządy zmysłów _____	84	2.4 Jama ustna i nosowa _____	143
Położenie mózgowia i głównych narządów zmysłów _____	84	Położenie jamy ustnej i nosowej _____	143
Skóra głowy i opony _____	85	Jama nosowa _____	144
Opony _____	86	Zatoki przynosowe _____	144
Opona twarda i zatoki żyłne opony twardej _____	86	Nerwy i tętnice _____	146
Opona twarda _____	88	Przekroje jamy nosowej i ustnej _____	148
Opona miękka i pajęczynówka _____	89	Jama ustna _____	150
Mózgowie _____	90	Mięśnie _____	150
Przekroje pośrodkowe _____	90	Trójkąt podżuchwowy _____	152
Tętnice i żyły _____	92	Ślinianki _____	153
Tętnice _____	93		
Tętnice i koło tętnicze Willisa _____	98	2.5 Szyja i narządy szyi _____	154
Półkule mózgu _____	99	Szyja, budowa ogólna i okolice _____	154
Mózdzek _____	102	Mięśnie szyi _____	156
Preparaty _____	104	Krtań _____	158
Układ limbiczny _____	107	Chrząstki i kość gnykowa _____	158
Podwzgórze _____	108	Mięśnie _____	160
Jądra podkorowe _____	109	Więzadło głosowe _____	161
Układ komorowy _____	112	Nerwy _____	162
Pień mózgu _____	114	Krtań i jama ustna _____	163
Przekroje czołowe i poprzeczne _____	116	Gardło _____	164
Przekroje poziome _____	118	Mięśnie _____	166
Narząd przedsionkowo-ślimakowy _____	122	Naczynia głowy i szyi _____	168
Kość skroniowa _____	125	Tętnice _____	168
Ucho środkowe _____	126	Tętnice i żyły _____	170
Kosteczki słuchowe _____	128	Żyły _____	171
Ucho wewnętrzne _____	129	Naczynia i węzły chłonne _____	172
Droga słuchowa i pole słuchowe _____	131	Okolice szyi _____	174
Narząd wzroku i oczodół _____	132	Okolica przednia _____	174
Gałka oczna _____	133	Okolica boczna _____	178
Naczynia oka _____	134	Splot szyjny i ramienny _____	186
Mięśnie zewnętrzno-gałkowe _____	135		
Droga i kora wzrokowa _____	137		
Warstwy oczodołu _____	140		
Narząd łzowy i powieki _____	142		

3 Tułów 187

Segmentowa budowa tułowia _____	187
Kościec _____	188
Kręgi _____	190
Kręgosłup i klatka piersiowa _____	192
Połączenia kręgosłupa _____	195
Stawy żebrowo-kręgowo i mięśnie międzyżebrowe _____	196
Stawy żebrowo-kręgowo _____	197
Więzadła _____	198
Połączenia kręgosłupa z głową _____	200
Część szyjna kręgosłupa _____	203
Anatomia powierzchniowa	
przedniej powierzchni ciała _____	204
Kobieta _____	204
Mężczyzna _____	205
Ściana klatki piersiowej _____	206
Ściana klatki piersiowej i brzucha _____	209
Naczynia i nerwy _____	214
Okolice pachwinowa _____	217
Mężczyzna _____	217
Kobieta _____	220
Grzbiet _____	221
Mięśnie _____	221
Nerwy _____	226
Kanał kręgowy i rdzeń kręgowy _____	230
Okolica karkowa _____	234

4 Narządy klatki piersiowej 243

Położenie narządów klatki piersiowej _____	243
Układ oddechowy _____	246
Drzewo oskrzelowe _____	246
Rzuty płuc i opłucnej na ściany klatki piersiowej _____	248
Płuca _____	249
Segmenty oskrzelowo-płucne _____	250
Serce _____	252
Mięsień sercowy _____	257
Zastawki _____	258
Funkcja _____	260
Układ przewodzący _____	261
Tętnice i żyły _____	262
Anatomia topograficzna narządów klatki piersiowej _____	264
Grasica _____	266
Serce _____	268
Osierdzie _____	272
Nasierdzie _____	273
Śródpiersie tylne _____	274
Narządy śródpiersia _____	274
Śródpiersie tylne i górne _____	281
Narządy śródpiersia _____	281
Przepona _____	282
Przekroje czołowe klatki piersiowej _____	284
Przekroje poprzeczne klatki piersiowej _____	286
Krążenie płodowe _____	288
Gruzoł sutkowy _____	290

5 Narządy jamy brzusznej 291

Położenie narządów jamy brzusznej _____	291
Ściana przednia jamy brzusznej _____	293
Żołądek _____	294
Trzustka i drogi żółciowe _____	296
Wątroba _____	298
Śledziona _____	300
Narządy górnej części jamy brzusznej _____	301
Naczynia narządów jamy brzusznej _____	302
Naczynia kręzkowe górne _____	302
Krążenie wrotne _____	303
Tętnica kręzkowa górna _____	304
Tętnica kręzkowa dolna _____	305
Wypreparowane narządy jamy brzusznej _____	306
Tętnice kręzkowe _____	308
Krezka _____	310
Narządy górnej części jamy brzusznej _____	311
Ściana tylna jamy brzusznej _____	316
Trzustka i drogi żółciowe _____	316
Dwunastnica, trzustka i śledziona _____	317
Korzeń kręzki i zachyłki otrzewnej _____	318
Przekroje poprzeczne jamy brzusznej _____	320
Przekroje strzałkowe jamy brzusznej _____	322

6 Narządy zaotrzewnowe 323

Położenie narządów układu moczowego _____	323
Przekroje przestrzeni zaotrzewnowej _____	325
Nerka _____	326
Tętnice _____	328
Tętnice i żyły _____	329
Okolica zaotrzewnowa _____	330
Układ moczowy _____	330
Naczynia i węzły chłonne _____	332
Naczynia i nerwy _____	333
Autonomiczny układ nerwowy _____	334
Układ moczowo-płciowy męski _____	336
Narządy płciowe męskie (wypreparowane) _____	337
Zewnętrzne narządy płciowe męskie _____	340
Prącie _____	342
Wewnętrzne narządy płciowe męskie _____	343
Jądro i najądrze _____	343
Gruzoły dodatkowe _____	344
Jama miednicy mężczyzny _____	345
Przekroje czołowe _____	345
Naczynia narządów miednicy _____	346
Aorta brzuszna _____	348
Naczynia i nerwy narządów miednicy _____	349
Przepona moczowo-płciowa i miednicy mężczyzny _____	350
Układ moczowo-płciowy żeński _____	354
Narządy płciowe żeńskie (wypreparowane) _____	356
Wewnętrzne narządy płciowe żeńskie _____	358
Macica i sąsiednie narządy _____	359
Tętnice i naczynia chłonne _____	360
Zewnętrzne narządy płciowe żeńskie _____	361
Przepona moczowo-płciowa i zewnętrzne narządy płciowe żeńskie _____	363
Jama miednicy kobiety _____	366
Przekroje czołowe i poprzeczne _____	367

7 Kończyna górna 368

Kościec obręczy kończyny górnej i klatki piersiowej	368
Łopatka	371
Kościec obręczy kończyny górnej i kość ramienna	372
Kość ramienna	373
Kościec przedramienia	374
Kościec przedramienia i ręki	375
Kościec ręki	376
Stawy i więzadła barku	378
Więzadła stawu łokciowego	379
Więzadła ręki i nadgarstka	380
Mięśnie obręczy kończyny górnej i ramienia	382
Mięśnie położone grzbietowo	382
Mięśnie piersiowe	384
Mięśnie ramienia	386
Mięśnie przedramienia i ręki	388
Mięśnie zginacze	388
Mięśnie prostowniki	392
Mięśnie ręki	394
Tętnice	396
Żyły	398
Nerwy	399
Anatomia powierzchniowa kończyny górnej	401
Powierzchnia grzbietowa i boczna	401
Powierzchnia dłoniowa	402
Szyja i bark	403
Bark	404
Widok od tyłu	404
Widok od przodu	406
Bark i ramię	408
Okolice pachowa	410
Splot ramienny	413
Ramię	414
Okolica łokciowa	416
Przedramię i ręka	420
Powierzchnia grzbietowa	420
Powierzchnia tylna	421
Powierzchnia przednia	422
Ręka	424
Powierzchnia grzbietowa	424
Powierzchnia dłoniowa	426
Przekroje kończyny górnej	430

8 Kończyna dolna 432

Kościec miednicy	433
Kości tworzące staw biodrowy	438
Kość udowa	439
Kościec goleni	440
Kości tworzące staw kolanowy	441
Kościec stopy	442
Więzadła miednicy i stawu biodrowego	444
Staw kolanowy	446
Więzadła stawu kolanowego	447
Połączenie skokowo-goleniowe	449
Więzadła stopy	450
Mięśnie uda	452
Mięśnie przywodziciele	452
Mięśnie pośladkowe	454
Grupa tylna	455
Mięśnie goleni	457
Mięśnie zginacze	457
Mięśnie goleni i stopy	458
Mięśnie zginacze głębokie	460
Mięśnie prostowniki	462
Mięśnie stopy	463
Tętnice	466
Żyły	468
Nerwy	470
Splot lędźwiowo-krzyżowy	471
Część lędźwiowa kanału kręgowego i rdzeń kręgowy	472
Rdzeń kręgowy i nerwy międzyżebrowe	474
Rdzeń kręgowy i splot lędźwiowy	475
Anatomia powierzchniowa kończyny dolnej	476
Powierzchnia tylna	476
Powierzchnia przednia	477
Udo	478
Okolica przednia	478
Okolica pośladkowa	482
Udo	484
Okolica tylna	484
Kolano i dół podkolanowy	486
Okolica goleni	489
Okolica goleni i stopa	492
Przekroje czołowe stopy	495
Przekroje kończyny dolnej	496
Stopa	498
Okolica grzbietowa	498
Podeszwa	500

Skorowidz	503
-----------	-----

Skorowidz polski	503
Skorowidz łaciński	519